

Москва, 19. марта – Иако је крајем прошле године добио од Русије стабилизациони кредит од две милијарде долара, са одложеним плаћањем на пет година и каматом од триодсто, економска криза нагнала је председника Белорусије да данас поново посети Москву и затражи нових 2,9 милијарди. Економије Русије и Белорусије су веома повезане, а према Лукашениковим речима Белорусија обезбеђује посао за око 10 милиона руских грађана (делови за индустријске гиганте МАЗ и БЕЛ АЗ производе се у Русији).

Поред тога, Русија је главно тржиште за белоруске производе, а у тешким временима су и руски привредници заинтересовани за Белорусију, па је врло вероватно да Лукашенко из Москве неће отићи празних руку. Тим пре што му је, како каже, нови кредит потребан да са Русијом пређе на међусобне обрачуне у рубљама.

Да нема кредита без услова, подсетио га је Медведев дискретно напоменувши да циљ бројних састанака за кратко време није само дружење већ и испуњавање договорених обавеза, пре свега у вези са Савезом држава РФ и Белорусије. Овде треба имати у виду да се белоруски председник у Русији сматра главним кривцем што Савез држава постоји више на папиру него у стварности. Лукави Лукашенко на преговорима прихвата све обавезе, а спроводи у живот само оне које му се допадају, свестан, поготову у последње време, да му геостратешки положај даје могућност да балансира између Русије и Европе. Данас Белорусија стоји и у реду за кредит ММФ-а.

Сличну игру играју и друге бивше совјетске републике које данас са пруженом руком стоје пред Русијом – Украјина је, такође, поднела захтев ММФ-у, Азербејџан сугерише да би се могао прикључити пројекту гасовода „Набуко” који заобилази Русију, Јерменија стално од Русије тражи да призна да је Нагорно-Карабах јерменска територија...

Постсовјетско пространство је данас врло нестабилна зона и Русији је највише у интересу да се ситуација стабилизује. Москви се исплати да финансира развој, на пример, Таџикистана јер преко те земље иде главни пут авганистанских наркотика. Беда у Таџикистану директно ће повећати продају дроге Русији. Корисније је данас финансирати економски опоравак Таџикистана, него сутра дочекати милион Таџика који ће доћи у Русију трбухом за крухом. Са бившим совјетским републикама Русија има безвизни режим, па је уобичајено да се управо у Москву иде на рад. У неким земљама, као што је на пример Грузија, готово половина становништва живи од новца које шаљу њихови гастарбајтери из Русије.

Иако се већина бивших совјетских република, после распада заједничке државе, окренула Западу, оне данас од западних банака не могу да добију помоћ. ММФ би им можда и помогао, али он у замену тражи контролу над економском политиком тих држава. Зато су се поново сетиле Русије. Киргизија је тражила (и добила) две милијарде, Украјина пет, Јерменија 500 милиона...

При томе је јасно да неке од њих никад неће моћи да врате новац, па Русија има тежак задатак да одлучи да ли јој је важније да искористи историјску шансу и окупи око себе делове Совјетског Савеза и поново стекне позиције лидера на том простору, или да их остави на милост и немилост кризи или ММФ-у и заборави на своје „привилеговане интересе”.

Криза је одлична прилика за формирање заједничког тржишта и Русија данас има шансу да га формира. Пошто неће моћи да да кредит свима, она ће морати да одреди шта јој је приоритет. Поред Белорусије, то је несумњиво – Украјина. Уколико одлучи да изађе у сусрет Јулији Тимошенко, Русија ће покушати да за себе веже Крим и источну Украјину у којој живи проруско становништво.

Веома јој је важан и Казахстан. У суштини, Русији је најважније да веже за себе земље произвођаче нафте и гаса, да поново успостави енергетски комплекс Совјетског Савеза јер је јасно да ће се после кризе најбрже опоравити оне земље које имају енергетске ресурсе. И ма колико биле велике суме које се од ње данас траже, то је ипак мала цена за за остваривање дугорочних циљева.

(Политика)